

TWIJFEL DARMKANKERTEST

Ver. 4-6-2011

BEWERING: SCREENEN REDT MENSEN LEVENS OORDEEL: BANGMAKERIJ

Minister Schippers van Volksgezondheid heeft besloten toch te beginnen met het bevolkingsonderzoek naar darmkanker. Haar voorganger vond nog dat er te weinig geld en capaciteit voor was, maar die zijn er nu kennelijk wel. Wie zou er blij zijn met dit besluit?

De gewone man? Een doorsnee man van 55 jaar heeft 50 procent kans om vóór zijn tachtigste te overlijden, zijn vrouw wat minder. In die sterftekans zit voor hem 1,2 procent om aan darmkanker te overlijden, voor haar 0,7 procent.

Het bevolkingsonderzoek houdt in dat zij twintig jaar lang elke twee jaar, in totaal elf keer, een beetje poep opsturen om dat te laten controleren op bloed. Er zit gelukkig maar zelden bloed in de poep, in ongeveer 6 procent van de monsters, maar als dat wordt gevonden, volgt een uitnodiging om de darm grondiger te laten bekijken. Een kans van 6 procent lijkt klein, maar als ons echtpaar trouw elf keer meedoert, zal een van hen een keer in het

ziekenhuis belanden voor zo'n colonoscopie. Meestal voor niets - van de 71 colonoscopieën leveren 70 niets op - maar die ene die wel iets oplevert kan iemand het leven redden, althans, bespaart iemand op dat moment darmkanker. Daarnaast worden in een paar gevallen ook voorstadia van darmkanker gevonden, die dan kunnen worden weggenomen. Als het programma volgens plan loopt, kunnen er met 78.000 colonoscopieën per jaar 1.428 levens worden verlengd, zo heeft de Gezondheidsraad laten uitrekenen. Was dat cijfer al een erg zonnige computerschatting, de minister deed er nog een schepje bovenop en sprak van 'bijna 2.500 gereedde mensenlevens'.

Zo'n darmonderzoek kan weinig kwaad, al is het bepaald geen pretje. Hoewel, heel soms prikt zelfs een bekwaame specialist per ongeluk door de darm heen, en heel soms geeft dat complicaties. Op 78.000 colonoscopieën zijn volgens Nijmeegs onderzoek 90 perforaties te verwachten, waarbij 36 complicaties optreden, waaronder 8 sterfgevallen. Dat zijn overi-

gens cijfers die men in 'eerlijke en evenwichtige voorlichting over screening' zelden tegenkomt.

Door screening wordt, optimistisch, zo'n 20 procent van de sterfte aan darmkanker voorkomen. De doorsnee man had, vooraf, een kans van 1,2 procent om binnen 25 jaar aan darmkanker te overlijden. Daar gaat die 20 procent van af, dus dat wordt 1,0 procent. Zijn kans niet aan darmkanker te overlijden stijgt door trouwe deelname van 98,8 procent naar 99,0 procent. Zijn vrouw ziet haar kans verbeteren van 99,3 naar 99,5 procent.

Is hun huisarts blij met de screening? Uit een onderzoek onder huisartsen een paar jaar geleden bleek dat daar verbazend weinig geestdrift was voor het bevolkingsonderzoek. Dat betekent waarschijnlijk dat zij ook hun patiënten niet erg enthousiast voor het onderzoek kunnen maken.

Darmspecialisten dan? Afgezien van de kern in Amsterdam, Rotterdam en Nijmegen zal de beroepsgroep zich nu vooral zorgen maken over de werkdruk - ze hebben heus genoeg te doen - en over de recht- en tuchtzaken die er zullen komen als ze gezonde mensen op de operatietafel doen belanden, of -

ook fijn - een keer een gezwel missen. Zij zien de buit al hangen.

Het Koningin Wilhelminafonds misschien? Ja, dat was heel erg blij. Daar hingen, aldus hoofd preventie Femke Welles op de radio, 'de vlaggen uit'. Hier had het KWF zich jaren hard voor gemaakt, zei ze - met andere woorden, de fors ingezette lobby had zijn doel niet gemist. De verslaggever vroeg nog of het niet erg was dat het geld voor de screening wordt weggehaald bij - bewezen effectieve - publiekscampagnes, maar dat kon Welles even niets schelen. De overheid zou daarvoor vast wel ergens 'middelen vinden', hoopte ze op niets af. Met nog wat meer realiteitszin zou ze inzien dat screening ook, onvermijdelijk, ten koste gaat van de zorg voor kankerpatiënten - de mensen die het werkelijk nodig hebben.

Het kabinet heeft de mond vol van zuinigheid en eigen verantwoordelijkheid voor de gezondheid, maar tuigt een miljoenenprogramma op waarvan alleen de screeningsindustrie beter wordt. Zou het niet een idee zijn om gezonde mensen die beslist moeten weten of ze geen darmkanker zullen krijgen, gewoon zelf te laten betalen voor die poeprest? Dat scheelt vast een hele hoop.